

Deventer verhaal eindjaren '60.

Popfestival Free Village Eerbeek

(Tekst Allard van Lenthe, 2020)

In het jaar van Woodstock-festival, in het weekend twaalf en dertien september 1969 vindt in het Veluwe dorp Eerbeek het popfestival Free Village plaats.

Het idee voor een 24 uur durend popfestival in Eerbeek ontstaat een jaar eerder bij sociaal-culturele werkers van het oosten van het land.

Wim Smids (Dorpshuis Eerbeek), Eddie Determeyer (Jeugdwerk Gelderland) en ik (Jongerencentrum De Zambar Deventer) pakken de draad op.

We zijn 20-ers, het is een sprong in het duister, het wiel van de popfestivals moet nog worden uitgevonden.

Absolute meester in het uitvinden van dat wiel is mijn vriend en stadgenoot Wim Smids. Wim krijgt achtereenvolgens de Eerbeekse jongeren, de middenstand, de lokale kartonindustrie en het gemeentebestuur achter het idee.

Het festival heeft een budget van 42.000 gulden. Dit budget wordt voor een maximaal bedrag van 18.000 gulden gedekt door het ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk.

Er worden risico's genomen. Wanneer er minder dan het begrote aantal van 4500 betalende bezoekers (bijvoorbeeld door slecht weer), moeten de samenwerkende centra voor sociaal cultureel werk het exploitatietekort dekken.

Het gaat gebeuren

Het gaat gebeuren: 24 uur crème de la crème van de Nederlandse pop in een Veluws dorpje. Maak je borst maar nat.

De festivallocaties liggen op loopafstand van elkaar. Het zijn: 1. het voetbalveld met twee muziektenten, 2. de feestzaal Hotel Nijk, 3. het Dorpshuis, 4 de dorpsmarkt met straattheater en 5 de picknickplaats bij een Scouting-blokhut in het bos.

De bekendste popgroepen en entertainers van die tijd zijn van de partij: Shocking Blue (Robbie van Leeuwen, Mariska Veres met 'Venus'), Blues Dimension, Rob Hoeke, Livin Blues, Motions, Brainbox, Earth and Fire, Cuby and the Blizzards en Bintangs. Het is in 1969 rhythm and blues wat de klok slaat.

Veluwse folk en folklore is present op de Dorpsmarkt en in de Scoutingblokhut. In de Feestzaal van Hotel Nijk is een podium voor de jazz (Han Bennink en Pierre Courbois, Mischa Mengelberg) en de dans (Bewth en Dansgroep Paulien de Groot). Het literaire front wordt gevormd door Jules Deelder, Hans Verhagen, Johnny de Selfkicker, Bert Jansen uit Apeldoorn. Herman Brood speelt mee met Blues Dimension en Bennie Jolink (in 1969 student mode van de Kunstacademie Enschede) verkoopt zelfgemaakte jasjes en gebreide stropdassen in kleurige tinten. Ze gaan als warme broodjes over de toonbank. Bennie is zo opgetogen, dat hij een sigaar opsteekt met een brandend briefje van tien gulden.

De media

De belangstelling van de landelijke media is heel groot. De Hilversumse omroepen proberen met hun betrokkenheid bij het festival de greep op de jeugd terug te krijgen. Die zijn ze kwijt. Er wordt door de jeugd van de jaren '60 vooral naar het illegale zendschip Radio Veronica geluisterd. Zelfs de NCRV is er. Om die omroep naar het festival te trekken, zijn er gospelgroepen op het programma gezet.

De meest bedrijvige radioverslaggever is Karel van de Graaf van de AVRO. Hij is elk uur live in de uitzending en sluit elke bijdrage af met een oproep om subiet naar Eerbeek te komen. Hij rijdt met mij mee in mijn Lelijke Eend van Deventer naar Eerbeek en leent in Eerbeek mijn auto voor een onder onsje met een verslaggeefster van de VARA. Ergens in het bos raakt hij zijn portemonnee kwijt en rijdt hij een deuk in mijn auto. 'Je Lelijke Eend is nog wat lelijker!' zegt hij. 'Kun je mij wat geld lenen?'

Een vrij dorp

De 5000 festivalbezoekers strijken als een enorme zwerm vreemde vogels op het Veluwse dorp neer. Ze voelen zich er op hun gemak, ze pikken er hun graantje mee. De inwoners van Eerbeek zitten overdag op banken voor hun huizen en vermaken zich met wat-er-allemaal-voorbij-komt. Zaterdagavond zetten ze hun auto's buiten het centrum en sluiten ze de luiken voor de ramen. Je weet het niet, het gaat de hele nacht door.

Het valt 100 % mee. Geen vuiltje aan de lucht, geen centje pijn, geen politie en geen ME te zien. 'Die moeten we uit beeld houden', zegt Wim Smids, 'De politie werkt bij deze jongeren als een rode lap op een stier.' Er wordt van alles gebruikt wat god verboden heeft, dat wel. Maar de EHBO-afdeling Eerbeek heeft versterking van artsen, die van wanten weten. Om de haverklap hoor ik iemand zeggen: 'Het komt goed hoor, het komt goed!'

Midden in de nacht doet zich bij de ingang van het voetbalveld een incident voor. Daar verzamelt zich een groep jongeren, die tot sluitingstijd in cafés in de buurt hebben gezeten en nog geen zin hebben om naar huis te gaan. Ze mogen er wel in, maar dan moeten ze de entree betalen en dat willen ze niet. Ze dringen aan en ze dringen op.

De entree en kaartcontrole wordt gedaan door leden van de Eerbeekse judovereniging. Daar zitten judoka's bij, die loop je niet zonder problemen voorbij.

Vervolgens klimmen er café-verlaters over de drie meter hoge omheining van het voetbalveld. Daar lopen ze leden van de plaatselijke politiehondenvereniging tegen het lijf, dus daar komen ze ook niet verder.

Na anderhalf uur zaniken en soebatten druipen de café-verlaters af.

Eind goed

Zondagmorgen tien uur lopen de duizenden festivalgangers slaapdrongen naar de parkeerplaatsen en bushaltes.

De Eerbekers zijn opgelucht. Ze halen massaal hun auto's uit de garage en rijden de festivalgangers naar het NS station in Apeldoorn, want het zondagse busverkeer op de Veluwe stelt niet veel voor.

De technici, de ordedienst en horecamedewerkers rollen de muziektenten uit.

Ze zijn bekaf. Ze hebben zich op de been gehouden met pepmiddelen. Ze zitten bij elkaar in het gras in de schaduw van de bomen en knakken één voor één als lucifershoutjes midden door en vallen in slaap.

Karel van de Graaf zet zijn apparatuur en zijn tas met singeltjes in mijn auto. Hij heeft een plek in het bos gevonden, hij gaat slapen.

Het wakkere deel van de organisatie (zes mannen en één vrouw) stroopt de mouwen op: Eerbeek moet schoon en opgeruimd de nieuwe week in.

Dat valt niet mee.

'De volgende keer moeten we denken aan een betaalde opruimdienst, dit is niet te doen!' staat in het evaluatieverslag.

Zondagavond neem ik Karel van de Graaf mee naar het NS station Deventer. 'Heerlijk geslapen!' zegt hij.

Karel zoekt nog contact met de studio in Hilversum. Dit lukt niet, ze hebben in Hilversum even genoeg van hem.

'Het was geen Woodstock' zegt hij.

'Pfff.. ik moet er niet aan denken! Ik vind dit al te groot en te zwaar!' Ik rol mijn bed in.